

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha, 25. května 2021

Pachatelé i oběti

Až 1 500 osob bylo odsouzeno za spáchání majetkového trestného činu během nouzového stavu k vyššímu nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Březnový rozsudek Nejvyššího soudu tuto praxi zpochybnil

Svým 18. stanoviskem navazuje názorová platforma Rozumné právo na stanovisko z loňského srpna, ve kterém její členové upozorňovali na to, že vyhlášený nouzový stav nemá automaticky znamenat aplikaci přísnějšího ustanovení trestního zákoníku. Ke stejnému názoru dospěl v březnu i Nejvyšší soud. Konstatoval, že k vyššímu trestu lze odsoudit pachatele pouze tehdy, pokud existuje věcná souvislost mezi pandemií a trestným činem.

„Ve věznicích je v tuto chvíli několik set osob odsouzených na základě právního názoru, který Nejvyšší soud prohlásil za nezákonný. Takto odsouzení však nemají k dispozici jakýkoli opravný prostředek. Apelujeme proto na ministryni spravedlnosti, aby využila svého oprávnění a podala v takových případech stížnost pro porušení zákona,“ shrnul advokát Tomáš Gřivna současný stav, který členové platformy Rozumné právo považují za neakceptovatelný.

Velký senát Nejvyššího soudu v březnovém rozsudku konstatoval, že nestačí jen časová a místní souvislost spáchaného činu s událostí vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, ale je nutná i určitá věcná souvislost s ní. Do doby vyhlášení tohoto rozhodnutí však postupovali státní zástupci a část soudní praxe tak, že aplikovali přísnější ustanovení v podstatě automaticky bez věcné návaznosti na výskyt koronaviru, pokud byl čin spáchán v době nouzového stavu. Případy odsouzených za krádež pěti housek v hodnotě 62,50 Kč na 1 a půl roku nebo za krádež salámu a krabicového vína na 2 roky a 2 měsíce jsou notoricky známé.

Nelze se smířit s tím, že v masovém měřítku dochází ke zbavení osobní svobody odsouzených osob, které by při správné interpretaci zákona nevykonávaly trest odnětí svobody vůbec nebo by jej vykonávaly v podstatně kratším rozsahu. Stejně tak je nutné upozornit na skutečnost, že existující stav má kromě toho i významné ekonomické dopady. Náklady na jednu osobu ve výkonu trestu odnětí svobody jsou v průměru 1 200 Kč denně. To znamená, že společnost stojí tyto zbytečně přísné tresty při střízlivém odhadu cca 1 200 000 Kč denně. Dohromady se tak náklady na výkon takových trestů odnětí svobody dají počítat v stovkách milionů Kč.

Jedinou možností nápravy takového stavu je podání stížnosti pro porušení zákona, kterou je oprávněna podat pouze ministryně spravedlnosti. Proto členové platformy Rozumné právo vyzývají ministryni spravedlnosti, aby využila svého oprávnění a stížnost pro porušení zákona v těchto odůvodněných případech podala. Zároveň vyzývají, aby nejpozději v rámci připravované rekonstrukce trestního řádu byl problém řešen systémově, a to připuštěním možnosti odsouzených v takových případech podat opravný prostředek.

Kontakt pro média:

Klára Donathová, tajemnik@rozumnepravo.cz

***Názorová platforma Rozumné právo** je nezávislá expertní skupina právníků působících v nejrůznějších oborech práva v praxi i v akademii. Jejím cílem je poskytnout vládě, parlamentu a dalším veřejným institucím odbornou opozici návrhů zákonů a dalších regulačních opatření a zároveň sloužit jako rezervoár podnětů pro jejich racionální implementaci v tuzemských podmínkách. Platforma Rozumné právo není spojena s žádnou politickou stranou nebo hnutím, obchodní společností nebo jinou institucí a všichni její členové vykonávají svou činnost bez nároku na honorář nebo jinou odměnu. Stanoviska publikovaná na platformě Rozumné právo nejsou stanovisky organizací, v nichž členové názorové platformy působí.*